

Brussel, 16.11.2016
COM(2016) 730 final

ANNEXES 1 to 4

BIJLAGEN

bij

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Ontwerpbegrotingsplannen 2017: Algemene beoordeling

BIJLAGE I: Landenspecifieke beoordeling van de OBP's

Lidstaten die onder het preventieve deel van het SGP vallen

Plannen die voldoen aan de verplichtingen van het land

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Duitsland**, dat momenteel aan het preventieve deel van het SGP en aan de schuldregel onderworpen is, aan de bepalingen van het SGP voldoet. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie “Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” moet de gunstige begrotingssituatie van Duitsland ruimte bieden om extra uitgaven te dekken die kunnen voortvloeien uit de sterke instroom van asielzoekers en om meer publieke investeringen te doen in infrastructuur, onderwijs, onderzoek en innovatie, zoals aanbevolen door de Raad in de context van het Europees semester. Daarnaast is de Commissie van oordeel dat Duitsland beperkte vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten dan ook de voortgang daarvan te bespoedigen.

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Estland**, dat momenteel aan het preventieve deel onderworpen is, aan de bepalingen van het SGP voldoet. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” wordt Estland verzocht uitvoering te geven aan zijn begroting 2017.

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Luxemburg**, dat momenteel aan het preventieve deel onderworpen is, aan de bepalingen van het SGP voldoet. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” zou de Luxemburgse begrotingssituatie enige ruimte kunnen bieden om te zorgen voor een ondersteunende begrotingskoers, onder bewaring van de houdbaarheid op lange termijn van de nationale overheidsfinanciën. Daarnaast is de Commissie van oordeel dat Luxemburg beperkte vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten dan ook de voortgang daarvan te bespoedigen.

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Nederland**, dat momenteel aan het preventieve deel en aan de overgangsregel voor de schuld onderworpen is, aan de bepalingen van het SGP voldoet. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” zou de Nederlandse begrotingssituatie enige ruimte kunnen bieden voor een ondersteunende begrotingskoers, onder bewaring van de houdbaarheid op lange termijn van de nationale overheidsfinanciën. De Commissie is ook van oordeel dat Nederland geen vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in de context van het Europees semester 2016 heeft doen uitgaan en nodigt de autoriteiten derhalve uit om de vooruitgang te versnellen.

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Slowakije**, dat momenteel aan het preventieve deel onderworpen is, aan de bepalingen van het SGP voldoet. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” verzoekt de Commissie de autoriteiten stipt uitvoering te geven aan de begroting 2017. De Commissie is ook van oordeel dat Slowakije enige vooruitgang heeft

geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt de autoriteiten verder vorderingen te maken, vooral wat de verbetering van de naleving van de belastingwetgeving betreft.

Plannen die in grote lijnen voldoen

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Ierland**, dat momenteel aan het preventieve deel en aan de overgangsregel voor de schuld onderworpen is, in grote lijnen aan de bepalingen van het SGP voldoet. Tegelijkertijd is het regeringsbesluit om gebruik te maken van een groot deel van de volatiele, nog steeds onzekere belastingontvangsten om extra uitgaven in 2016 toe te wijzen niet in overeenstemming met de aanbevelingen van de Raad in het kader van het Europees semester waarbij Ierland gevraagd wordt meevallers van beter dan verwachte economische en financiële omstandigheden te gebruiken om het tekort en de schuld sneller te verminderen. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie de autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP voldoet. Voorts is de Commissie ook van oordeel dat Ierland enige vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten nog meer te doen.

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Letland**, dat momenteel onder het preventieve deel van het stabiliteits- en groeipact valt, grotendeels in overeenstemming is met de bepalingen van dit pact. Volgens de najaarsprognoses 2016 van de Commissie wordt over 2016 en 2017 samen een kleine afwijking verwacht nu de afwijking in 2016 naar verwachting niet volledig zal worden gecompenseerd in 2017. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie de autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP voldoet. Daarnaast is de Commissie van oordeel dat Letland beperkte vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten dan ook de voortgang daarvan te bespoedigen.

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Malta**, dat momenteel aan het preventieve deel en aan de schuldregel onderworpen is, in grote lijnen aan de bepalingen van het SGP voldoet. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie de autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP voldoet. De Commissie is ook van oordeel dat Malta geen vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in de context van het Europees semester 2016 heeft doen uitgaan en nodigt de autoriteiten derhalve uit om de vooruitgang te versnellen.

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Oostenrijk**, dat momenteel onder het preventieve deel valt en tot 2016 aan de (overgangs)regel voor de schuld en vanaf 2017 aan de schuldregel onderworpen is in grote lijnen in overeenstemming is met de bepalingen van het SGP als de huidige raming van de budgettaire impact in 2016 van de uitzonderlijke instroom van vluchtelingen en veiligheidsmaatregelen is afgetrokken van het vereiste. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve

begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie de autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP voldoet. Daarnaast is de Commissie van oordeel dat Oostenrijk beperkte vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten dan ook de voortgang daarvan te bespoedigen.

Plannen waarvoor het risico bestaat dat zij niet voldoen

De Commissie is van oordeel dat voor het ontwerpbegrotingsplan van **België**, dat momenteel aan het preventieve deel van het SGP en aan de overgangsregel voor de schuld onderworpen is, het risico bestaat dat het niet aan de bepalingen van het SGP voldoet. De Commissie verwacht een significante afwijking van het vereiste aanpassingstraject richting MTD in 2016, en als gevolg daarvan ook over 2016 en 2017 samen. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie derhalve de autoriteiten uit alle geplande maatregelen te implementeren in het kader van de nationale begrotingsprocedure en ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP voldoet. De Commissie is ook van oordeel dat België geen vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in de context van het Europees semester 2016 heeft doen uitgaan en nodigt de autoriteiten derhalve uit om de vooruitgang te versnellen.

De Commissie is van oordeel dat voor het ontwerpbegrotingsplan van **Italië**, dat momenteel aan het preventieve deel van het SGP en aan de regel voor de schuld onderworpen is, het risico bestaat dat het niet aan de bepalingen van het SGP voldoet. Meer in het bijzonder bestaat volgens de najaarsprognoses 2016 van de Commissie het risico dat in 2017 sterk van het vereiste aanpassingstraject in de richting van de MTD wordt afgeweken. Bovendien zouden, zonder de volledige tolerantie van 0,75 % van het bbp die in het kader van de clause inzake structurele hervormingen en investeringen is toegestaan, de najaarsprognoses 2016 van de Commissie wijzen op een risico van een significante afwijking van het vereiste aanpassingstraject richting de MTD in 2016. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie bijgevolg de autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP voldoet. De Commissie is ook van oordeel dat Italië enige vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbeveling die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten nog meer te doen.

De Commissie is van oordeel dat voor het ontwerpbegrotingsplan van **Cyprus**, dat momenteel aan het preventieve deel van het SGP en aan de overgangsregel voor de schuld onderworpen is, het risico bestaat dat het niet aan de bepalingen van het SGP voldoet. De Commissie verwacht een significante afwijking van de MTD in 2017. Meer bepaald wordt in het ontwerpbegrotingsplan voor 2017 voorzien in een versoepeling van het begrotingsbeleid zonder compenserende maatregelen, hetgeen leidt tot een risico op een aanzienlijke afwijking van het aanpassingstraject richting de MTD in 2017. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie bijgevolg de autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP voldoet. De Commissie is tevens van oordeel dat Cyprus enige vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de landspecifieke begrotingsaanbevelingen die de Raad

in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt de autoriteiten verdere vorderingen te maken.

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Litouwen**, dat momenteel onder het preventieve deel valt en een ontwerpbegrotingsplan heeft ingediend dat gebaseerd is op de aanname dat het beleid ongewijzigd blijft, het risico loopt niet te voldoen aan de bepalingen van het stabiliteits- en groeipact. Volgens de najaarsprognoses 2016 van de Commissie moet voor 2017 worden gerekend met een significante afwijking van de MTD. De Commissie zal nauwlettend blijven toezien op de inachtneming door Litouwen van de verplichtingen in het kader van het SGP, met name bij de beoordeling van het volgende stabiliteitsprogramma. In de context van de algemene evaluatie van een mogelijke afwijking van het aanpassingstraject richting MTD in 2017 zal de Commissie rekening houden met de overwegingen in haar advies over het ontwerpbegrotingsplan over de vraag of Litouwen eventueel voor flexibiliteit in het kader van het SGP in aanmerking komt. Bijzondere aandacht zal daarbij gaan naar de vooruitgang die daadwerkelijk is geboekt bij de verwezenlijking van de structurele hervormingsagenda, rekening houdende met de landspecifieke aanbevelingen die de Raad op 12 juli 2016 heeft aangenomen. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie "Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone" verzoekt de Commissie de autoriteiten om in het kader van het nationale begrotingsproces de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het stabiliteits- en groeipact voldoet. Zodra een nieuw kabinet aantreedt en in de regel uiterlijk één maand voordat de ontwerpbegrotingswet door het nationale parlement moet worden goedgekeurd, wordt de nationale autoriteiten verzocht een geactualiseerd ontwerpbegrotingsplan bij de Commissie en de Eurogroep in te dienen.

De Commissie is van oordeel dat voor het ontwerpbegrotingsplan van **Slovenië**, dat momenteel aan het preventieve deel van het SGP en aan de overgangsregel voor de schuld onderworpen is, het risico bestaat dat het niet aan de bepalingen van het SGP voldoet in 2017. De Commissie verwacht in haar herfstprognoses voor 2017 een significante afwijking van het aanpassingstraject richting MTD over 2016 en 2017 samen. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie bijgevolg de autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP-regels voldoet. Daarnaast is de Commissie van oordeel dat Slovenië beperkte vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de budgettaire landenspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten de voortgang daarvan te bespoedigen.

De Commissie is van oordeel dat voor het ontwerpbegrotingsplan van **Finland**, dat momenteel aan het preventieve deel onderworpen is, het risico bestaat dat het niet aan de bepalingen van het SGP voldoet. Meer in het bijzonder bestaat volgens de najaarsprognoses 2016 van de Commissie het risico dat in 2017 sterk van het vereiste aanpassingstraject in de richting van de MTD wordt afgeweken. De Commissie zal nauwlettend blijven toezien op de inachtneming door Finland van de verplichtingen in het kader van het SGP, met name bij de beoordeling van het volgende stabiliteitsprogramma. In de context van de algemene evaluatie van een mogelijke afwijking van het aanpassingstraject richting MTD in 2017 zal de Commissie rekening houden met de overwegingen in haar advies over het ontwerpbegrotingsplan over de vraag of Finland eventueel voor flexibiliteit in het kader van het SGP in aanmerking komt. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van geloofwaardige plannen voor de hervatting van het aanpassingstraject in de richting van de MTD, en aan de geboekte vooruitgang bij de verwezenlijking van de structurele hervormingsagenda, rekening houdend met de landspecifieke aanbevelingen die de Raad op

12 juli 2016 heeft aangenomen. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie de autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP voldoet. Daarnaast is de Commissie van oordeel dat Finland enige vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de begrotingsaanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten nog meer te doen.

Lidstaten die onder het corrigerende deel van het SGP vallen

Plannen die in grote lijnen voldoen

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Frankrijk**, dat momenteel aan het corrigerende deel onderworpen is, in grote lijnen aan de bepalingen van het SGP voldoet, omdat het tekort volgens de najaarsprognoses iets onder de drempelwaarde van 3 % zal liggen in 2017, hoewel bij ongewijzigd beleid de correctie niet houdbaar zou zijn in 2018. Volgens de najaarsprognoses 2016 van de Commissie voor 2017 zal het buitensporige tekort tijdig worden gecorrigeerd, maar blijft de budgettaire inspanning significant achter bij het aanbevolen niveau. Bovendien zou de verwachte correctie van het buitensporig tekort niet houdbaar zijn omdat bij ongewijzigd beleid het tekort in 2018 naar verwachting tot 3,1 % van het bbp zal stijgen. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie bijgevolg de Franse autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP-regels voldoet. Daarnaast is de Commissie van oordeel dat Frankrijk beperkte vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de landspecifieke begrotingsaanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten dan ook de voortgang daarvan te bespoedigen.

Plannen waarvoor het risico bestaat dat zij niet voldoen

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Spanje**, dat momenteel onder het corrigerende deel van het SGP valt en een ontwerpbegrotingsplan heeft ingediend dat gebaseerd is op de aanname dat het beleid ongewijzigd blijft, het risico loopt niet te voldoen aan de bepalingen van het SGP. Het gaat weliswaar om projecties bij ongewijzigd beleid, maar volgens de prognoses van de Commissie voor 2017 wordt noch het tussentijdse streefcijfer voor het nominale tekort noch de aanbevolen begrotingsinspanning gehaald. Derhalve zullen, in overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone”, verdere maatregelen nodig zijn om de doelstellingen voor het nominaal tekort en de structurele inspanning te verbeteren. Totdat dergelijke maatregelen worden genomen, blijven risico's bestaan voor de tijdige en houdbare correctie van het buitensporig tekort tegen 2018. De Commissie is eveneens van oordeel dat Spanje beperkte vooruitgang heeft geboekt in het inspelen op de specifieke vereisten van de Raad om zijn begrotingskader en beleidskader voor overheidsopdrachten te versterken. De Commissie verzoekt bijgevolg de autoriteiten te voortgang te versnellen. De Commissie verzoekt Spanje, in beginsel ten minste één maand voordat de ontwerpbegrotingswet door het nationale parlement zou moeten worden aangenomen, bij de Commissie en de Eurogroep een geactualiseerd ontwerpbegrotingsplan voor 2017 in te dienen waaruit blijkt dat voldaan wordt aan de vereisten in het besluit van de Raad van 8 augustus 2016. Het geactualiseerde ontwerpbegrotingsplan zal ook informatie moeten omvatten over de maatregelen die zijn

genomen ingevolge de vereisten van de Raad om de Spaanse beleidskaders voor begroting en overheidsopdrachten te versterken, overeenkomstig artikel 1, leden 5 en 6, van het besluit van de Raad tot aanmaning van 8 augustus 2016. De Commissie zal op basis van de informatie in het geactualiseerde ontwerpbegrotingsplan heronderzoeken of de vereisten van het bovengenoemde besluit van de Raad zijn nageleefd.

De Commissie is van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan van **Portugal**, dat thans onder het corrigerende deel van het SGP valt en met ingang van 2017 onder het preventieve deel van het SGP zou kunnen gaan vallen als het buitensporig tekort tijdig en houdbaar wordt gecorrigeerd, niet aan de bepalingen van het SGP dreigt te voldoen. Met name zal volgens de prognose van de Commissie voor 2017 significant afgeweken worden van het vereiste aanpassingstraject richting MTD en de schuldreductiebenchmark niet worden gehaald. De verwachte afwijking overschrijdt echter met een heel kleine marge de drempel voor een significante afwijking. De risico's lijken dus onder controle te zijn mits de nodige begrotingsmaatregelen worden genomen. In overeenstemming met de mededeling van de Commissie „Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” nodigt de Commissie bijgevolg de autoriteiten uit om in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting 2017 aan het SGP voldoet. Daarnaast is de Commissie van oordeel dat Portugal beperkte vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de landspecifieke begrotingsaanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees semester 2016 heeft gedaan, en vraagt zij de autoriteiten dan ook de voortgang daarvan te bespoedigen.

BIJLAGE II: Methodiek en aannamen die aan de najaarsprognoses 2016 van de Commissie ten grondslag liggen

In artikel 7, lid 4, van Verordening (EU) nr. 473/2013 is het volgende bepaald: "De methode [...] en aannamen van de meest recente economische prognoses van de diensten van de Commissie voor elke lidstaat, waaronder ook de geraamde effecten van de geaggregeerde budgettaire maatregelen op de economische groei, worden als bijlage bij de algehele evaluatie gevoegd". De aannamen die ten grondslag liggen aan de najaarsprognoses 2016 van de Commissie, die onafhankelijk door de diensten van de Commissie worden opgesteld, worden in het prognosedocument zelf toegelicht¹.

De begrotingsgegevens tot en met 2015 berusten op de gegevens die vóór 1 oktober 2016 door de lidstaten bij de Commissie zijn ingediend en op 21 oktober door Eurostat zijn gevalideerd. Eurostat heeft de gegevens die door de lidstaten met het oog op de najaarsexercitie 2016 zijn ingediend, niet gewijzigd. Eurostat heeft zijn voorbehouden ingetrokken over de kwaliteit van de gegevens die door Frankrijk zijn gerapporteerd met betrekking tot (1) de classificatie van het Franse depositogarantie- en ontwikkelingsfonds en (2) de registratie van ontwikkelingskosten in verband met de herstructurering van complexe schuldinstrumenten die zijn uitgegeven door de lokale overheid. Eurostat houdt vast aan het voorbehoud over de kwaliteit van de gegevens die door België met betrekking tot de sectorclassificatie van ziekenhuizen zijn gerapporteerd. Eurostat heeft een voorbehoud geformuleerd over de kwaliteit van de gegevens die door Cyprus met betrekking tot een reeks technische kwesties, zoals de registratie van EU-stromen, zijn gerapporteerd.

¹ Methodologische aannamen die aan de najaarsprognoses 2016 van de Commissie ten grondslag liggen, zie: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/eeip/forecasts_en.htm).

Voor de prognoses zijn de maatregelen ter ondersteuning van de financiële stabiliteit geregistreerd overeenkomstig het besluit van Eurostat van 15 juli 2009². Tenzij door de betrokken lidstaat anders is gemeld, zijn kapitaalinjecties waarover voldoende bijzonderheden bekend zijn, in de prognoses verwerkt als financiële transacties, die de schuld, maar niet het tekort doen oplopen. Staatsgaranties voor passiva en deposito's van banken worden niet als overheidsuitgaven meegeteld, tenzij bij de afronding van de prognoses vaststaat dat er een beroep op is gedaan. Leningen die door de overheid of door een in de overheidssector ingedeelde entiteit aan banken zijn verstrekt, worden echter doorgaans bij de overheidsschuld opgeteld.

Voor 2017 worden de begrotingen die zijn aangenomen of bij het parlement zijn ingediend, en alle maatregelen waarover voldoende bijzonderheden bekend zijn, in aanmerking genomen. In deze prognoses wordt met name rekening gehouden met alle informatie van de uiterlijk medio oktober ingediende OBP's. Voor 2018 houdt de in de prognoses gehanteerde aannahme van "ongewijzigd beleid" in dat de ontvangsten- en uitgaventrends worden geëxtrapoleerd en dat maatregelen waarover voldoende bijzonderheden bekend zijn, in de prognoses worden verwerkt.

De Europese aggregaten voor de overheidsschuld in de prognosejaren 2016-2018 worden gepubliceerd op niet-geconsolideerde basis (d.w.z. niet gecorrigeerd voor intergouvernementele leningen). Omwille van de consistentie in de tijdreeksen worden historische gegevens ook op dezelfde basis gepubliceerd. Daardoor valt de schuldquote voor 2015 voor de eurozone (19 LS) 2,2 procentpunten hoger uit dan de geconsolideerde overheidsschuldquote die Eurostat in zijn News Release 186/2015 van 21 oktober 2016 heeft gepubliceerd³. De overheidsschuldprojecties over 2016-2018 voor de afzonderlijke lidstaten omvatten de gevolgen van de garanties aan de EFSF⁴, bilaterale leningen aan andere lidstaten en de deelname in het kapitaal van het ESM zoals gepland op de afsluitingsdatum van de prognoses.

Volgens de najaarsprognoses 2016 van de Commissie leiden alle begrotingsmaatregelen in de OBP's voor 2016 tezamen tot een stijging van het geaggregeerd tekort met circa 0,1 % van het bbp. De uitgavenmaatregelen worden geraamd op ongeveer 0,1 % van het bbp op geaggregeerd niveau, terwijl de ontvangstenmaatregelen op geaggregeerd niveau een tekortverhogend effect van minder dan 0,1 % van het bbp hebben. Al met al zou het mechanische effect op de groei op korte termijn marginaal zijn (minder dan 0,1 procentpunt).

Die raming moet met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd:

- Als niets wordt gedaan aan budgettaire onevenwichtigheden, zou de kwetsbaarheid van financiële activa kunnen toenemen en zouden de spreads en de rente op leningen kunnen oplopen, met een negatieve impact op de groei.
- Op grond van de verordening moet het effect van de maatregelen in de OBP's worden geëvalueerd. Maatregelen die al vóór het OBP genomen zijn en in werking getreden zijn, worden dus niet in de beoordeling betrokken (ook al kunnen ze van invloed zijn op de prognoses).
- Maatregelen die in 2017 ingaan, kunnen ook bestaande maatregelen met een eenmalig effect in 2016 en de trendmatige stijging van de uitgaven compenseren. Op het EZ-18-

² Zie: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2041337/FT-Eurostat-Decision-9-July-2009-3--final-.pdf>

³ Zie: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7704449/2-21102016-AP-EN.pdf/f113daf6-9f48-4bb1-832d-e3a71e5ef009>.

⁴ Conform het besluit van Eurostat van 27 januari 2011 inzake de statistische registratie van operaties van de EFSF, zie: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5034386/2-27012011-AP-EN.PDF>.

geaggregeerde niveau raamt de Commissie de eenmalige maatregelen in 2016 op 0,1 % van het bbp (hetgeen een verbetering van het overheidssaldo impliceert) en de trendmatige stijging van de uitgaven (zoals afgemeten aan de mutatie in de conjunctuurgezuiverde primaire-uitgavenquote) zonder beleidsmaatregelen op -0,1 % van het bbp.

BIJLAGE III: Gevoeligheidsanalyse

In artikel 7 van Verordening (EU) nr. 473/2013 is onder meer het volgende bepaald: "De algehele evaluatie omvat gevoeligheidsanalyses die een indicatie geven van de risico's voor de houdbaarheid van de openbare financiën bij ongunstige economische, financiële of budgettaire ontwikkelingen". Deze bijlage bevat derhalve een analyse van de gevoeligheid van de ontwikkeling van de overheidsschuld voor mogelijke macro-economische schokken (in de groei, de rente en het primaire overheidssaldo), waarbij gebruik wordt gemaakt van de resultaten van stochastische schuldprojecties⁵. Met de analyse kan een beeld worden gekregen van de effecten op de overheidsschulddynamiek die kunnen uitgaan van neerwaartse en opwaartse risico's voor de nominale bbp-groei, van positieve en negatieve ontwikkelingen op de financiële markten die zich vertalen in lagere of hogere leenkosten voor de overheid, en van budgettaire schokken in de begrotingssituatie.

Met stochastische projecties wordt de onzekerheid in de toekomstige macro-economische omstandigheden in de analyse van de overheidsschulddynamiek belicht rond een "centraal" schuldprojectiescenario, dat overeenstemt met het najaarsprognosescenario 2016 van de Commissie respectievelijk het prognosescenario van de OBP's in de twee delen van de grafiek hieronder, die de resultaten voor de EZ-18 bevat (in beide gevallen onder de gebruikelijke aanname dat het begrotingsbeleid na de prognoseperiode ongewijzigd blijft)⁶. Er worden schokken toegepast op de macro-economische omstandigheden (korte en lange rente op overheidsobligaties, groeipercentage, primair overheidssaldo) die in het centrale scenario worden aangenomen, om de conus (verdeling) te verkrijgen van mogelijke schuldtrajecten die in de onderstaande grafiek zijn opgenomen. De conus stemt overeen met een brede reeks mogelijke achterliggende macro-economische omstandigheden, met niet minder dan 2 000 gesimuleerde schokken in de groei, de rente en het primaire saldo. De omvang en de correlatie van de schokken berusten op het historische gedrag van de variabelen⁷. Dit betekent dat de methodiek niet de realtime-onzekerheid vangt, die in de huidige situatie groter kan zijn, vooral voor de output gap. De resulterende waaiergrafieken hieronder bieden derhalve probabilistische informatie over de schulddynamiek voor de EZ-18, waarbij is uitgegaan van het mogelijk optreden van schokken in de groei en de rente met een omvang en correlatie die overeenkomen met die welke in het verleden zijn waargenomen.

De waaiergrafieken tonen het voorspelde schuldtraject in het centrale scenario (waarop macro-economische schokken worden toegepast) in de vorm van een stippellijn, en het schuldprojectietraject dat de gehele reeks mogelijke schuldtrajecten die door toepassing van de schokken wordt verkregen, in twee helften onderverdeelt (de mediaan) in de vorm van een ononderbroken zwarte lijn in het midden van de conus. De conus zelf bestrijkt 80 % van alle mogelijke schuldtrajecten die door de simulatie van de 2 000 schokken in de groei, de rente en het primaire saldo worden verkregen (aangezien de boven- en de onderlijn waarmee de conus

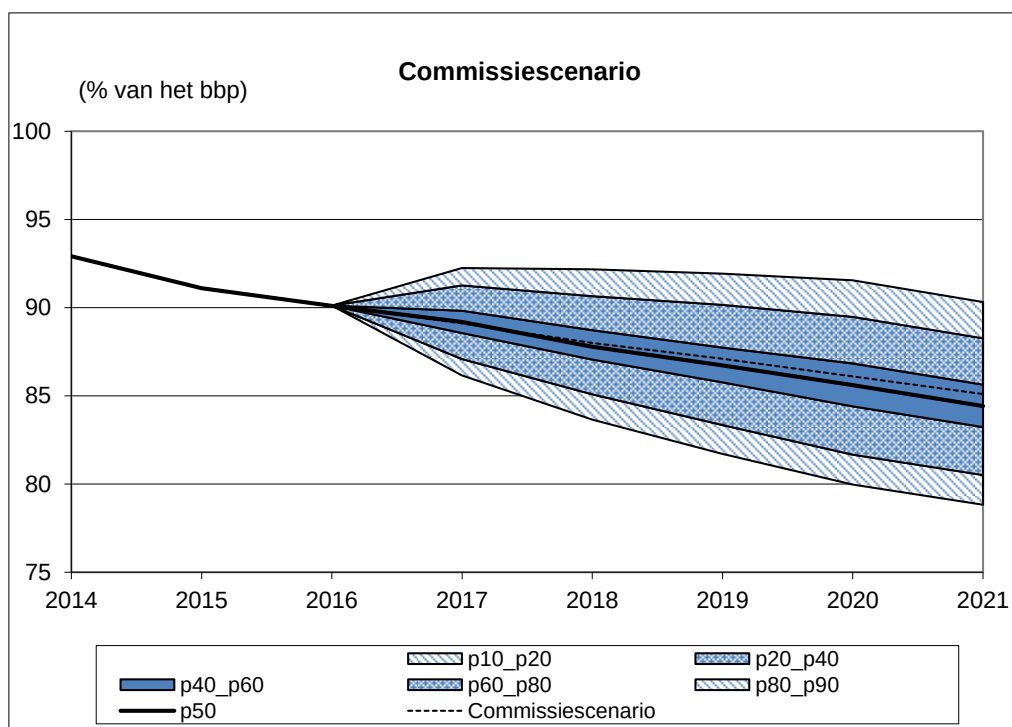
⁵ De hier gebruikte methode voor stochastische overheidsschuldprojecties is toegelicht in het verslag van de Europese Commissie over de houdbaarheid van de begroting 2015, hoofdstuk 1.3.2, en in Berti K. (2013), "Stochastic public debt projections using the historical variance-covariance matrix approach for EU countries", *European Economy Economic Paper* No. 480.

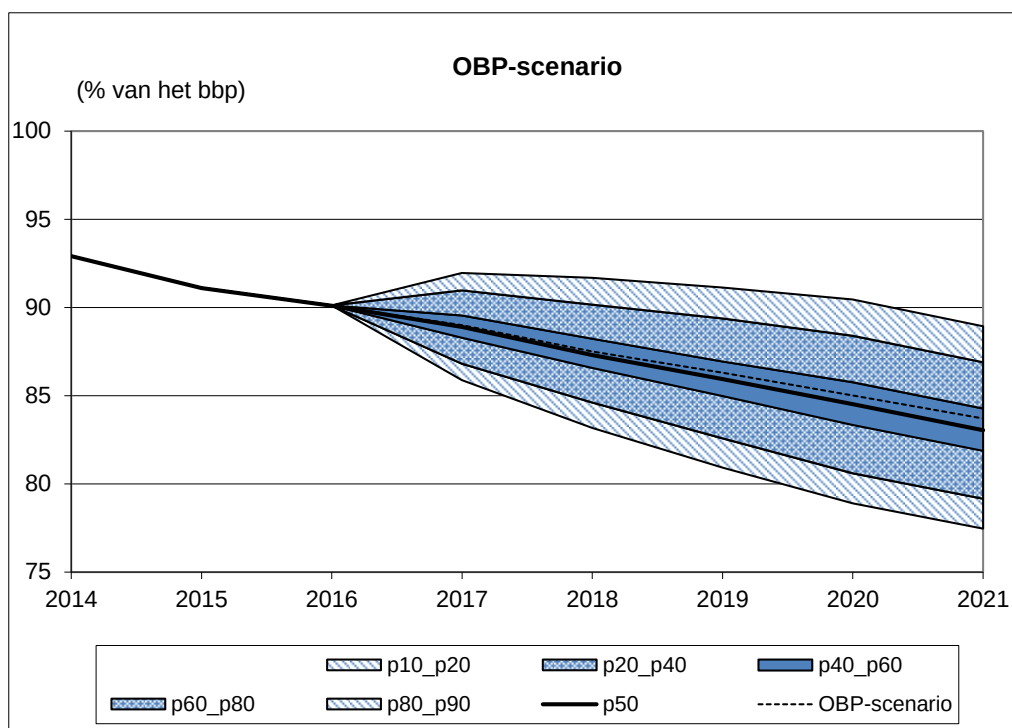
⁶ Dit houdt in dat voor het structurele primaire saldo van de EZ-18 wordt aangenomen dat het gedurende de rest van de projectiehorizon gelijk blijft aan de laatste prognosewaarde, namelijk een overschot van 0,8 % in 2017 in het OBP-scenario, tegen een overschot van 0,5 % in 2018 in het scenario van de Commissie.

⁷ Aangenomen wordt dat de schokken een gezamenlijke normale verdeling volgen.

wordt afgebakend, respectievelijk het 10- en het 90-percentiel van de verdeling vormen), zodat de gesimuleerde schuldtrajecten (20 % van het geheel) die het gevolg zijn van extremere (dus minder waarschijnlijke) schokken of staartgebeurtenissen, van het gekleurde segment worden uitgesloten. De verschillende kleurschakeringen binnen de conus vertegenwoordigen verschillende segmenten binnen de totale verdeling van de mogelijke schuldtrajecten. Het donkerblauwe segment (afgebakend door het 40- en het 60-percentiel) omvat 20 % van alle mogelijke schuldtrajecten die dichter bij het centrale scenario liggen.

Grafiek A3.1: Waaiergrafieken van de stochastische overheidsschuldprojecties rond het prognosesecenario van de Commissie en het OBP-prognosesecenario

Uit zowel het prognoses scenario van de Commissie als het OBP-prognoses scenario blijkt dat er een kans van circa 50 % bestaat dat de schuldquote voor de EZ in 2017 bij het optreden van ongunstige macro-economische schokken ongunstiger uitvalt dan wordt voorspeld⁸. Voor beide scenario's geldt dat als zowel de neerwaartse als de opwaartse risico's voor het primaire overheidssaldo, de groei en de omstandigheden op de financiële markten in aanmerking worden genomen, de kans dat de schuld van de EZ-18 in 2017 ergens tussen de 86 % en 92 % van het bbp ligt, 80 % is (aangezien de conus 80 % van alle mogelijke gesimuleerde schuldtrajecten vertegenwoordigt). De boven- en de ondergrens van het schuldquote-interval in 2017 zijn in het scenario van de Commissie redelijk vergelijkbaar met die in het OBP-scenario. Dit komt door een gering verschil tussen de respectieve centrale prognoses waarop de schokken worden toegepast (een schuldquote van ongeveer 89 % in het scenario van de Commissie en het OBP-scenario).

Voor de periode na 2017, het eindpunt van de huidige OBP's, blijkt uit de simulatieresultaten dat het verschil in de voorspelde schuldquoten tussen het scenario van de Commissie en het OBP-scenario onder de diverse schokken redelijk beperkt blijft. Aan het einde van de projectiehorizon in de waaiergrafieken (2021) is er een kans van 50 % dat de schuldquote in het scenario van de Commissie en dat van het OBP respectievelijk rond de 83 % en 84½ % van het bbp ligt. Dit verschil is vooral toe te schrijven aan het feit dat de structurele primaire saldo's, die in het OBP-scenario een hogere plus vertonen dan in het scenario van de Commissie, in die laatste projectiejaren niet meer veranderen.

Opgemerkt zij dat de omvang en de correlatie van de schokken op het historische gedrag van de variabelen berusten en de methodologie daardoor niet de realtime-onzekerheid vangt, zoals die met name bij de beoordeling van de output gap kan bestaan. Aangezien output-

⁸ In 2017 stemt de stippellijn voor de prognoses van het centrale scenario in beide waaiergrafieken, in zowel het OBP-scenario als het scenario van de Commissie, overeen met de lijn van het 50-percentiel van de verdeling, (hetgeen betekent dat 50 % van alle mogelijke waarden voor de schuldquote in 2017 boven de voorspelde waarde zou liggen).

gapramingen in het verleden vaak fors zijn bijgesteld, vaak in de richting van een lagere potentiële output dan realtime werd gedacht, wijst dit op een extra bron van risico's voor toekomstige schuldtrajecten waarmee geen rekening is gehouden in de voorgaande analyse.

BIJLAGE IV. Grafieken en tabellen

Tabel A4.1: Nominale tekortdoelstellingen (% van het bbp) voor de EZ-18 volgens de stabiliteitsprogramma's (SP), de ontwerpbegrotingsplannen (OBP) en de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

Land	2016			2017		
	SP	OBP	COM	SP	OBP	COM
BE	-2,5	-3,0	-3,0	-1,4	-1,7	-2,3
DE	-0	½	0,6	-0	¼	0,4
CY	- 2/4	-0,3	-0,3	- 2/4	-0,6	-0,4
EE	-0,4	0,3	0,5	-0,5	-0,6	-0,4
ES	-3,6	-4,6	-4,6	-2,9	-3,6	-3,8
FR	-3,3	-3,3	-3,3	-2,7	-2,7	-2,9
IE	-1,1	-0,9	-0,9	-0,4	-0,4	-0,5
IT	-2,3	-2,4	-2,4	-1,8	-2,3	-2,4
LT	-0,8	-0,7	-0,6	0,0	-0,3	-0,8
LV	-1,0	-0,9	-0,8	-1,0	-1,1	-1,1
LU	0,8	1,2	1,3	0,0	0,3	0,0
MT	-0,7	-0,7	-0,7	-0,6	-0,5	-0,6
NL	-1,7	-1,1	-0,8	-1,2	-0,5	-0,3
AT	-1,6	-1,4	-1,5	-1,5	-1,2	-1,3
PT	-2,2	-2,4	-2,7	-1,4	-1,6	-2,2
SI	-2,2	-2,2	-2,4	-1,6	-1,3	-2,0
SK	-2,1	-2,0	-2,2	-1,3	-1,3	-1,5
FI	-2,5	-2,4	-2,4	-2,1	-2,6	-2,5
EZ	-1,9	-1,8	-1,8	-1,4	-1,5	-1,5

Tabel A4.2: Veranderingen in het structurele saldo (% van het bbp) voor de EZ-18 volgens de stabiliteitsprogramma's (SP), de ontwerpbegrotingsplannen (OBP) en de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

2014	2016			2017		
Land	SP	OBP	COM	SP	OBP	COM
BE	0,5	-0,2	-0,1	0,8	1,4	0,7
DE	-0,7	0,0	-0,2	0,1	-0,2	-0,2
CY	-1,4	-1,6	-1,5	-1,2	-1,9	-1,4
EE	-0,5	0,7	0,8	-0,2	-0,7	-0,8
ES	0,2	-0,7	-1,0	0,2	-0,1	0,0
FR	0,2	0,1	0,1	0,3	0,5	0,2
IE	0,1	-0,2	0,1	1,1	0,8	0,7
IT	-0,6	-0,6	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
LT	-0,3	-0,5	-0,3	0,7	0,3	-0,4
LV	0,3	0,1	0,4	0,1	-0,3	-0,2
LU	-0,2	-0,2	-0,3	-1,1	-1,4	-1,5
MT	0,7	1,2	1,1	0,7	0,8	0,4
NL	-0,6	0,2	0,7	0,4	0,3	0,3
AT	-1,0	-1,0	-1,0	-0,1	0,1	0,1
PT	0,3	0,0	-0,1	0,3	0,3	0,0
SI	0,5	0,0	-0,2	0,1	0,4	-0,2
SK	0,6	0,3	0,3	0,8	0,6	0,6
FI	-0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,3	-0,3
EZ	-0,3	-0,2	-0,2	0,2	0,1	0,0

Tabel A4.2b: Veranderingen in het structurele primaire saldo (% van het bbp) voor de EZ-18 volgens de stabiliteitsprogramma's (SP), de ontwerpbegrotingsplannen (OBP) en de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

2015	2016			2017		
Land	SP	OBP	COM	SP	OBP	COM
BE	0,3	-0,6	-0,5	0,6	1,1	0,5
DE	-0,9	-0,2	-0,4	-0,1	-0,3	-0,3
CY	-1,6	-1,8	-1,7	-1,4	-2,0	-1,6
EE	-0,5	0,7	0,8	-0,2	-0,7	-0,8
ES	0,0	-1,1	-1,3	0,0	-0,2	-0,2
FR	0,1	-0,1	0,0	0,3	0,5	0,1
IE	-0,4	-0,4	-0,2	0,9	0,6	0,5
IT	-0,7	-0,7	-0,7	-0,2	-0,7	-0,7
LT	-0,4	-0,6	-0,3	0,6	0,2	-0,5
LV	0,2	-0,1	0,2	-0,1	-0,4	-0,3
LU	-0,2	-0,2	-0,3	-1,2	-1,4	-1,5
MT	0,5	0,9	0,7	0,6	0,6	0,3
NL	-0,6	0,0	0,5	0,4	0,2	0,2
AT	-1,2	-1,2	-1,1	-0,3	-0,1	0,0
PT	0,1	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,0
SI	0,4	-0,2	-0,4	-0,2	0,0	-0,3
SK	0,4	0,0	0,1	0,7	0,4	0,5
FI	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,4	-0,3
EZ	-0,4	-0,4	-0,4	0,1	-0,1	-0,2

Tabel A4.3: Schuldquote (% van het bbp) voor de EZ-18 volgens de stabiliteitsprogramma's (SP), de ontwerpbegrotingsplannen (OBP) en de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

Land	2016			2017		
	SP	OBP	COM	SP	OBP	COM
BE	106,2	107,0	107,0	104,7	106,5	107,1
DE	68,2	68,4	68,1	65,8	65,9	65,7
CY	105,6	108,3	107,1	101,7	105,3	103,7
EE	9,6	9,6	9,4	10,4	10,3	9,5
ES	99,1	99,8	99,5	99,0	99,7	99,9
FR	96,2	96,1	96,4	96,5	96,0	96,8
IE	88,2	76,0	75,4	85,5	74,3	73,6
IT	132,4	132,8	133,0	130,9	132,6	133,1
LT	41,1	40,9	40,8	39,9	42,9	43,3
LV	40,3	40,1	40,0	38,3	39,1	37,2
LU	22,4	23,2	23,2	22,9	23,6	23,3
MT	62,6	63,3	62,1	60,4	61,9	59,9
NL	65,4	63,4	63,0	64,1	62,1	61,3
AT	84,3	83,2	83,5	82,6	80,9	81,1
PT	124,8	129,7	130,3	122,3	128,3	129,5
SI	80,2	80,2	80,2	78,2	78,2	78,3
SK	52,9	53,5	53,3	52,2	52,7	52,7
FI	65,0	65,3	65,4	66,7	66,7	67,1
EZ	90,3	90,1	90,1	89,0	89,0	89,1

Tabel A4.4: Reële groei van het bbp (% van het bbp) voor de EZ-18 volgens de stabiliteitsprogramma's (SP), de ontwerpbegrotingsplannen (OBP) en de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

Land	2016			2017		
	SP	OBP	COM	SP	OBP	COM
BE	1,2	1,4	1,2	1,5	1,2	1,3
DE	1,7	1,8	1,9	1,5	1,4	1,5
CY	2,2	2,7	2,8	2,5	2,8	2,5
EE	2,0	1,3	1,1	3,0	2,5	2,3
ES	2,7	2,9	3,2	2,4	2,3	2,3
FR	1,5	1,5	1,3	1,5	1,5	1,4
IE	4,9	4,2	4,1	3,9	3,5	3,6
IT	1,2	0,8	0,7	1,4	1,0	0,9
LT	2,5	2,3	2,0	3,2	2,7	2,7
LV	3,0	2,5	1,9	3,3	3,5	2,8
LU	2,9	3,1	3,6	4,5	4,6	3,8
MT	4,2	3,9	4,1	3,1	3,5	3,7
NL	1,8	1,7	1,7	2,0	1,7	1,7
AT	1,6	1,7	1,5	1,6	1,5	1,6
PT	1,8	1,2	0,9	1,8	1,5	1,2
SI	1,7	2,3	2,2	2,4	2,9	2,6
SK	3,2	3,6	3,4	3,6	3,5	3,2
FI	0,9	1,1	0,8	1,2	0,9	0,8
EZ	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5

Tabel A4.5: Samenstelling van de begrotingsconsolidatie in 2016 en 2017 voor de EZ-18 volgens de stabiliteitsprogramma's (SP), de ontwerpbegrotingsplannen (OBP) en de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

% potentieel bbp tenzij anders vermeld	2016			2017		
	SP	OBP	COM	SP	OBP	COM
Conjunctuurgezuiverde ontvangstenquote	46,0	46,1	46,2	45,9	46,0	46,1
Mutatie in pp. ten opzichte van vorig jaar	-0,5	-0,4	-0,3	-0,1	-0,1	0,0
Conjunctuurgezuiverde primaire uitgavenquote	45,1	45,3	45,2	44,8	45,2	45,3
Mutatie in pp. ten opzichte van vorig jaar	-0,1	0,0	0,0	-0,3	-0,1	0,0
Rentelastenquote	2,2	2,1	2,2	2,1	2,0	2,0
Mutatie in pp. ten opzichte van vorig jaar	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Mutatie in structureel saldo	-0,3	-0,2	-0,2	0,2	0,1	0,0

Tabel A4.6: Korttermijnelasticiteiten die aan de ontvangstenprognoses voor 2017 in de EZ-18 ten grondslag liggen: ontwerpbegrotingsplannen (OBP) tegenover de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM) en de OESO

	OBP	COM	OESO
BE	0,7	0,9	1,0
DE	1,0	1,1	1,0
CY	0,7	0,9	1,2
EE	0,8	1,1	1,1
ES	0,9	1,0	1,0
FR	0,9	1,0	1,0
IE	1,0	1,1	1,1
IT	1,0	0,9	1,1
LT	1,1	1,4	1,1
LV	0,6	1,1	0,9
LU	1,0	0,7	1,0
MT	0,9	0,8	1,0
NL	1,1	0,4	1,1
AT	1,5	1,5	1,0
PT	0,8	0,8	1,0
SI	0,8	0,8	1,0
SK	0,6	1,1	1,0
FI	1,5	1,0	0,9
EZ	1,0	1,0	1,0

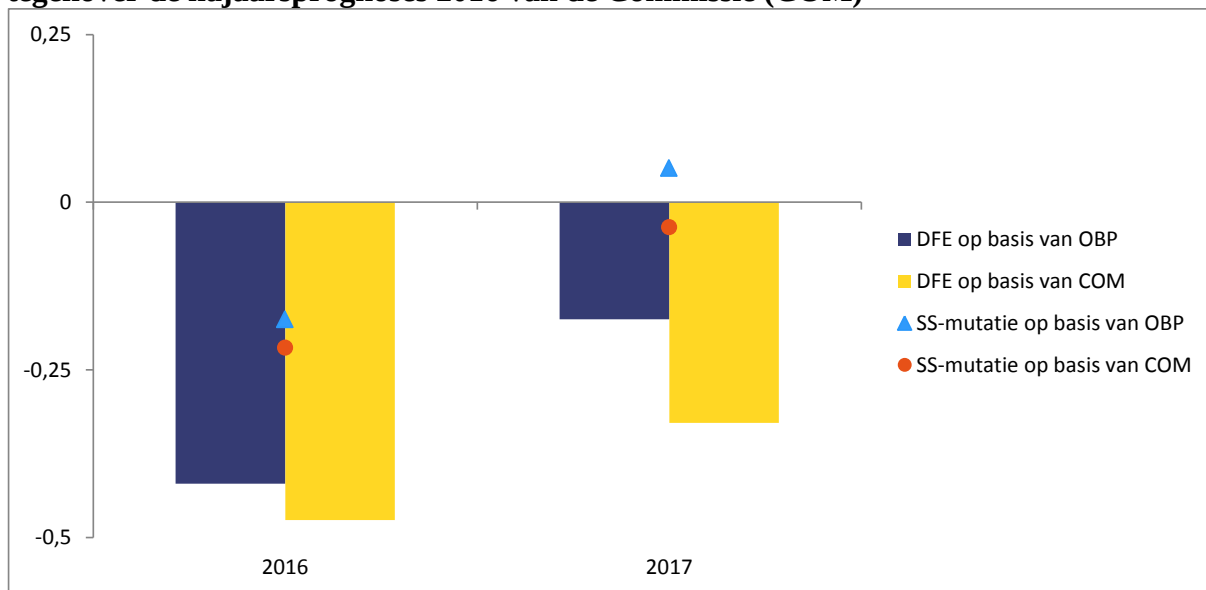
Opmerking: de elasticiteiten die uit de OBP's en de prognoses van de Commissie zijn afgeleid, enerzijds, en de elasticiteiten van de OESO, anderzijds, moeten met de nodige voorzichtigheid worden vergeleken. De eerste twee zijn netto-elasticiteiten ten opzichte van de bbp-groei, terwijl de laatstgenoemde elasticiteiten strikt genomen berekend zijn met betrekking tot de output gap. De verschillen zijn doorgaans miniem.

Tabel A4.7: Budgettaire middellangetermijndoelstellingen (MTD's), zoals genoemd in de stabiliteitsprogramma's van het voorjaar, en minimumbenchmarks (MB) met ingang van 2017 voor de EZ-18

	MTD	MB
BE	0	-1,7
DE	-0,5	-1,5
EE	0	-1,7
IE	-0,5	-1,3
ES	0	-1,1
FR	-0,4	-1,3
IT	0	-1,5
CY	0	-1,6
LV	-1	-1,7
LT	-1	-1,5
LU	-0,5	-1,5
MT	0	-1,8
NL	-0,5	-1,1
AT	-0,5	-1,6
PT	0,25	-1,6
SI	0.25*	-1,4
SK	-0,5	-1,7
FI	-0,5	-1,1

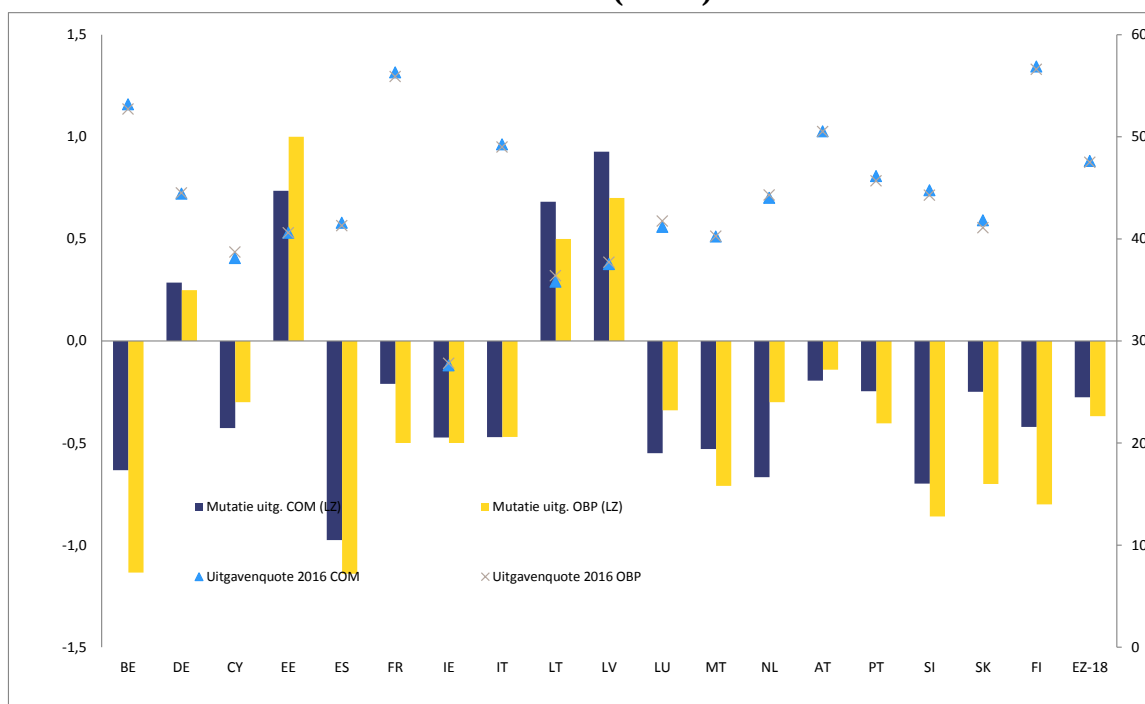
Opmerking: * in geval van Slovenië staat in de tabel de minimum-MTD, omdat Slovenië in zijn stabiliteitsprogramma 2016 een MTD heeft vermeld die onvoldoende rekening houdt met de noodzaak om de schuld onder de referentiewaarde van het Verdrag te brengen en met de impliciete verplichtingen in verband met de vergrijzing.

Grafiek A4.1: Discretionaire begrotingsinspanning: ontwerpbegrotingsplannen (DBP) tegenover de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

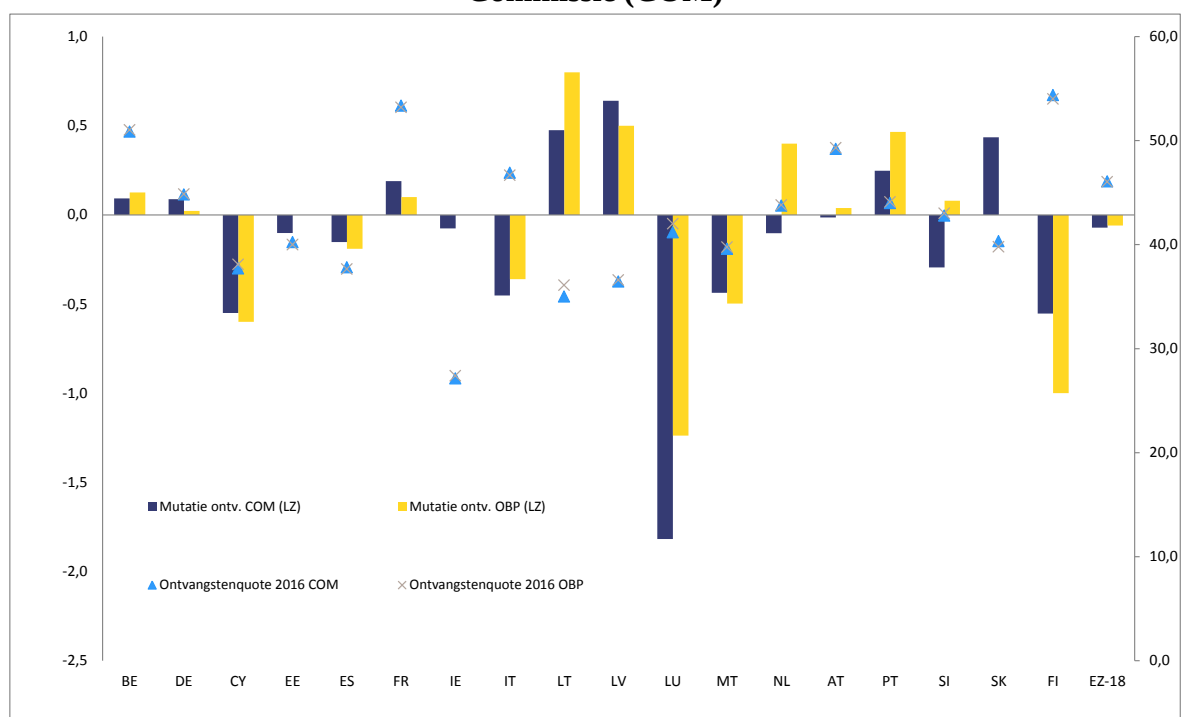
Opmerking: De gegevens in de ontwerpbegrotingsplannen op zich zijn niet voldoende gedetailleerd voor de berekening van de DFE. Er is dusdoende van extra informatie van de ECFIN-landendesks gebruikt gemaakt voor een benadering van de DFE.

Grafiek A4.2a: Verwachte mutaties in de uitgavenquotes voor 2017 in de EZ-18: ontwerpbegrotingsplannen (DBP) tegenover de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

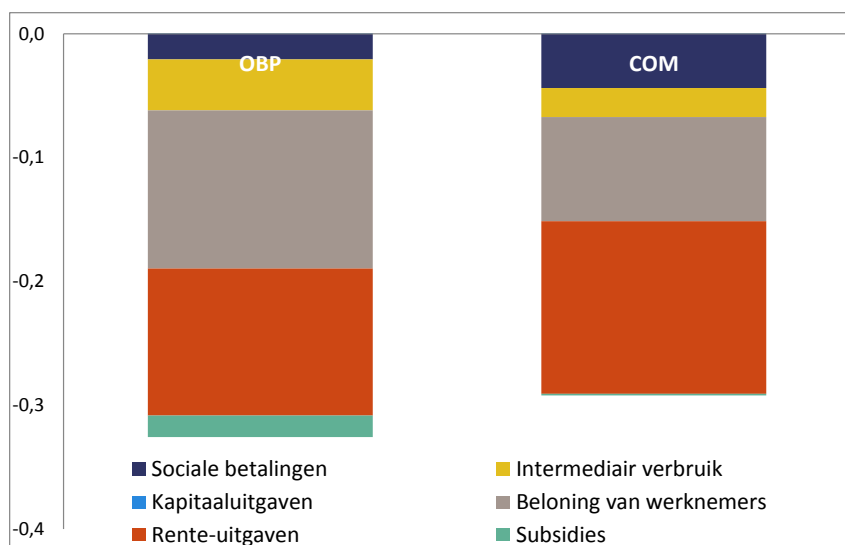
De grafiek laat de veranderingen zien in de uitgavenquotes (linkerkant) tussen 2016 en 2017 en de quotes in 2017 (rechterkant).

Grafiek A4.2b: Verwachte mutaties in de ontvangstenquotes voor 2017 in de EZ-18: ontwerpbegrotingsplannen (DBP) tegenover de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

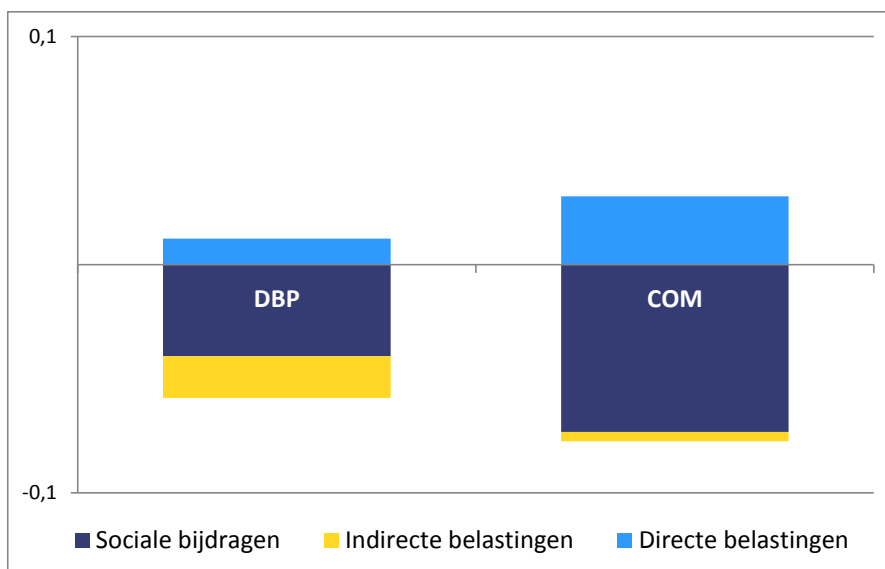
De grafiek laat de veranderingen zien in de ontvangstenquotes (linkerkant) tussen 2016 en 2017 en de quotes in 2017 (rechterkant).

Grafiek A4.3a: Voor 2017 verwachte mutaties in de voornaamste soorten uitgaven (% van het bbp) in de EZ-18: ontwerpbegrotingsplannen (DBP) tegenover de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

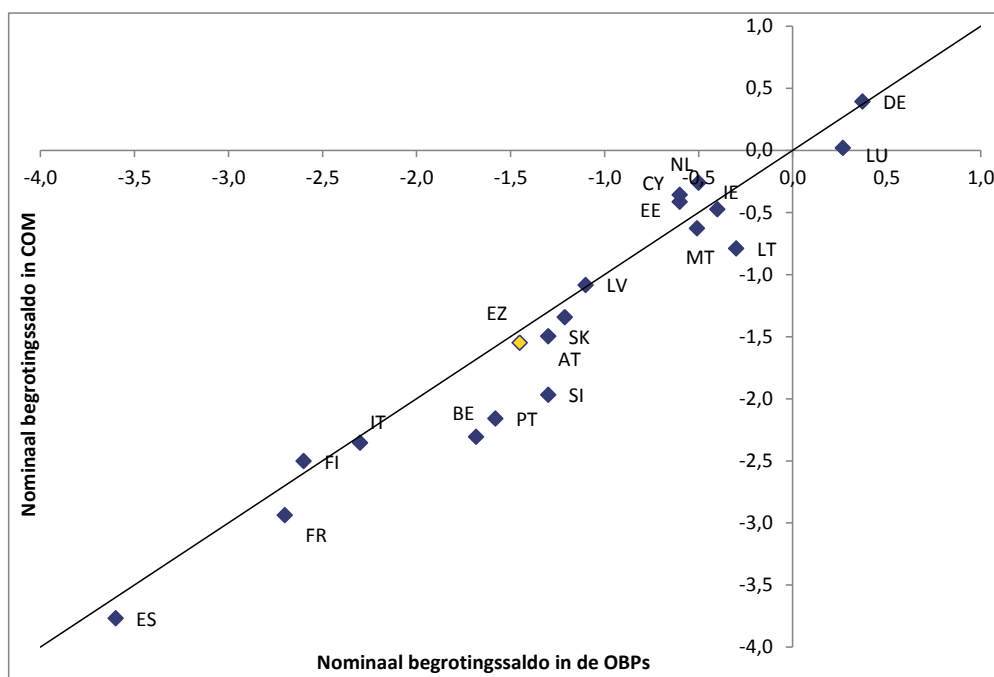
De grafiek laat zien in welke mate de belangrijkste uitgavencomponenten bijdragen aan de verwachte mutaties in de uitgavenquotes.

Grafiek A4.3b: Voor 2017 verwachte mutaties in de voornaamste soorten belastingontvangsten (in % van het bbp) in de EZ-18: ontwerpbegrotingsplannen (DBP) tegenover de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM)

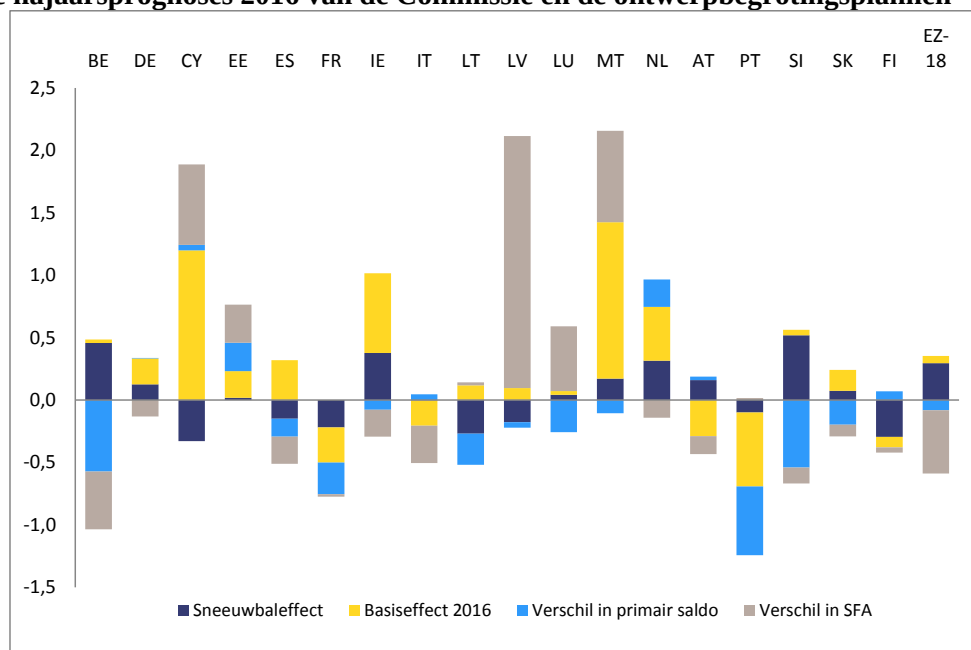
De grafiek laat zien in welke mate de belangrijkste ontvangstencomponenten bijdragen aan de verwachte mutaties in de ontvangstenquotes.

Grafiek A4.4: Vergelijking tussen het nominale overheidssaldo (% van het bbp) zoals voor 2017 verwacht in de najaarsprognoses 2016 van de Commissie (COM) en in de ontwerpbegrotingsplannen (OBP)

De grafiek stelt de nominale overheidssaldi 2017 uit de prognoses van de Commissie (horizontale as) tegenover de saldi van de OBP's (verticale as). De lidstaten boven (onder) de bissectrice zijn de lidstaten waarvoor de Commissie een hoger (lager) nominaal saldo voorspelt dan de OBP's.

Grafiek A4.5: Uitsplitsing van het verschil in de schuldquote (% van het bbp) voor 2017 tussen de najaarsprognoses 2016 van de Commissie en de ontwerpbegrotingsplannen

De grafiek splitst de verwachte verschillen in schuldquoten uit in verschillen in basiseffecten, primaire saldi, stock-flow adjustments (SFA) en sneeuwbaaleffecten. Het sneeuwbaaleffect vertegenwoordigt het verschil tussen de verwachte groeipercentages en rentetarieven.